

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI
ÜLEMNÕUKOGU JA VALITSUSE
TEATAJA

24. märts 1989

Nr. 12 (890)

24. aastakäik

SISUKORD

I

126. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. A. Sinimaale Eesti NSV teenelise ühiskondliku korra kaitsja aunimetuse andmise kohta.
127. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. E. Salu autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.
128. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus lasterikaste emade autasustamise kohta ordenitega «Ema au» ja medalitega «Emamedal».

II

129. EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus noorte NSV Liidu relvajõududes teenistuseks ettevalmistamise alal peetava Eesti NSV linnade ja rajoonide sotsialistliku võistluse 1988. aasta tulemuste kohta.
130. EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus riigikaitse- ja sporditöölase vabariikliku sotsialistliku võistluse 1988. aasta tulemuste kohta.
131. EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva traumatismi vältimise küsimustega tegeleva komisjoni likvideerimise kohta.
132. Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu määrus sm. J. Puideti autasustamise kohta.
133. Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu määrus sm. K. Kajaku autasustamise kohta.

134. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus riiklike ning kooperatiivsete ja muude ühiskondlike ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide välismajandustegevuse edasiarendamise kohta.
135. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus sm. A. Prisjažnõi kohta.
136. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus sm. B. Sergejevi kohta.

III

Eesti NSV Ülemnõukogu alatistes komisjonides.

I

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

126 Sm. A. Sinimaale Eesti NSV teenelise ühiskondliku korra kaitsja aunimetuse andmise kohta

Kauaaegse töö ning teenete eest avaliku korra kaitsel ja võitluses kuritegevuse vastu anda miilitsa-alampolkovnikule Ants Jaani p. Sinimaale Eesti NSV teenelise ühiskondliku korra kaitsja aunimetus.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. RÜÜTEL

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 17. märtsil 1989.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

127 Sm. E. Salu autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Kauaaegse viljaka töö eest põllumajanduses autasustada Kingissepa rajooni «Saare Töölise» kolhoosi esimeest Endel Vassili p. Salu Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. RÜÜTEL

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

Tallinn, 17. märtsil 1989.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

128 Lasterikaste emade autasustamise kohta ordenitega «Ema au» ja medalitega «Emamedal»

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1944. aasta 18. augusti seadluse alusel autasustada NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi nimel:

A. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud üheksa last

I järgu ordeniga «Ema au»

Kohtla-Järve rajoon

1. Banahh, Ljudmilla Pjotri t. — koduperenaine Mäetaguse külanõukogus.

B. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud kaheksa last

II järgu ordeniga «Ema au»

Paide rajoon

1. Põldpüü, Elna Richardi t. — Järva-Jaani kolhoosi liige.

Narva linn

2. Šmattšenko, Anna Ivani t. — tööline.

C. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud
seitse last

III järgu ordeniga «Ema au»

Harju rajoon

1. Maaniit, Maire Heino t. — tööline Loksa külanõukogus.

Narva linn

2. Titova, Ljudmilla Aleksandri t. — tööline.

Rakvere rajoon

3. Tripuzova, Tatjana Filipi t. — koduperenaine Kadrina külanõukogus.

Tallinna linn

4. Zemskova, Galina Paveli t. — tööline Mererajoonis.

D. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud
kuus last

I järgu medaliga «Emamedal»

Kingissepa rajoon

1. Haalen, Mai Lembitu t. — tööline Karja nädissovhoosis.

Kohtla-Järve linn

2. Popkova, Olga Andrei t. — «Oktoobri» kolhoosi liige.

3. Rebo, Valentina Timofei t. — koduperenaine.

Paide rajoon

4. Karu, Urve Antsu t. — V. I. Lenini nimelise kolhoosi liige.

Pärnu rajoon

5. Laur, Urve Volli t. — tööline Audru sovhoosis.

Rakvere rajoon

6. Tiido, Sirje Lembitu t. — Uhtna kolhoosi liige.

Tallinna linn

7. Kruusmaa, Renate Arnoldi t. — teenistuja Mererajoonis.

Valga rajoon

8. Ratt, Karmen Vambola t. — tööline Tõrva linnas.

Viljandi rajoon

9. Ritson, Ule Arnoldi t. — tööline Viljandi linnas.

E. Emasid, kes on sünnitanud ja kasvatanud
viis last

II järgu medaliga «Emamedal»

Hiumaa rajoon

1. Paulus, Ekaterina Peetri t. — «Sõpruse» kolhoosi liige.

Jõgeva rajoon

2. Kõivik, Aita Augusti t. — koduperenaine Palamuse külanõukogus.

Kingissepa rajoon

3. Hometško, Veera Mihaili t. — tööline Kuressaare linnas.

4. Padar, Lehti Karli t. — «Saare Töölise» kolhoosi liige.

Kohtla-Järve linn

5. Adamenkova, Valentina Ivani t. — teenistuja.

Paide rajoon

6. Jets, Maimo Augusti t. — Imavere kolhoosi liige.
7. Toomel, Helve Endel-Ottmari t. — tööline Alliku sovhoosis.

Pärnu rajoon

8. Jaakson, Mare Peetri t. — tööline Lavassaare külanõukogus.
9. Klooster, Jelena Voldemari t. — koduperenaine Paikuse külanõukogus.
10. Värav, Virve Johannese t. — tööline Vändra katsesovhoosis.

Rakvere rajoon

11. Kopti, Virve Richardi t. — Väike-Maarja kolhoosi liige.
12. Lazõrina, Ilme Mihkli t. — tööline Vinni sovhoosis.
13. Leemets, Õrne Endli t. — tööline Vinni külanõukogus.
14. Siak, Veera Theodori t. — tööline Rägavere sovhoosis.
15. Sillamaa, Marika Aare t. — koduperenaine Simuna külanõukogus.
16. Süsi, Mare Oskari t. — E. Vilde nimelise kolhoosi liige.

Rapla rajoon

17. Ivanova, Suivi Kalju t. — tööline Kohila külinõukogus.

Tallinna linn

18. Ait, Meida Eduardi t. — tööline Lenini rajoonis.
19. Arro, Imbi Endli t. — teenistuja Lenini rajoonis.
20. Ivanova, Tatjana Paveli t. — tööline Lenini rajoonis.
21. Makejenko, Natalja Juri t. — tööline Mererajoonis.
22. Puusaag, Lea Meinhardi t. — teenistuja Lenini rajoonis.
23. Ugast, Niina Vassili t. — tööline Mererajoonis.
24. Veeroja, Maie Endli t. — teenistuja Kalinini rajoonis.

Tartu rajoon

25. Müntel, Dagmar Leonidi t. — teenistuja Nõo külanõukogus.
26. Tani, Mare Jüri t. — teenistuja Elva linnas.
27. Vähi, Nadežda Konstantini t. — tööline Koosa sovhoosis.

Valga rajoon

28. Lepasaar, Aasa Peetri t. — koduperenaine Valga linnas.
29. Lilleväli, Helga-Elfriede Voldemari t. — tööline Taagepera sovhoosis.
30. Minjakova, Tatjana Jevgeni t. — koduperenaine Valga linnas.
31. Umbleja, Imbi Ilmari t. — teenistuja Helme külanõukogus.

Viljandi rajoon

32. Aasa, Helju Jakobi t. — Kolga-Jaani kolhoosi liige.
33. Kallas, Eve Johannese t. — Suislepa kolhoosi liige.
34. Madisson, Merike Kaupo t. — teenistuja Viljandi linnas.
35. Soolo, Lii Leo t. — Võhma kolhoosi liige.

Võru rajoon

36. Eliaser, Tiina Arnoldi t. — koduperenaine Võru linnas.
37. Zaikanova, Luule Endli t. — tööline «Võidu» sovhoosis.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. RÜTEL

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär V. VAHT

II

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI KESKKOMITEE
JA EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS**129** Noorte NSV Liidu relvajõududes teenistuseks ettevalmistamise alal peetava Eesti NSV linnade ja rajoonide sotsialistliku võistluse 1988. aasta tulemuste kohta

Väljavõte:

Läbi vaadanud noorte NSV Liidu relvajõududes teenistuseks ettevalmistamise alal peetava Eesti NSV linnade ja rajoonide sotsialistliku võistluse 1988. aasta tulemused, EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määravad:

1. Anda vabariikliku alluvusega linnade ja Tallinna linnarajoonide grupis:

1) esimene koht, EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu rändpunalipp, diplom ja esimene rahaline preemia 1500 rubla Tallinna Kalinini rajoonile;

2) teine koht, diplom ja rahaline preemia 1100 rubla Tallinna Mere-
rajoonile.

2. Anda maarajoonide grupis:

1) esimene koht, EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu rändpunalipp, diplom ja rahaline preemia 1500 rubla Viljandi rajoonile;

2) teine koht, diplom ja rahaline preemia 1100 rubla Hiiumaa rajoonile;

3) kolmas koht, diplom ja rahaline preemia 700 rubla Rakvere rajoonile.

4. Märkida Sillamäel tehtud head tööd noorte ettevalmistamisel teenistuseks NSV Liidu relvajõududes.

5. Märkida, et Valga, Võru ja Paide rajoonis on nõrgenenud noorsoo sõjalis-patriootilise kasvatuse, NSV Liidu relvajõududes teenistuseks ettevalmistamise ja sõjalise algõpetuse materiaalse õppebaasi rajamise juhtimine.

6. Nõuda ENSV Riiklikult Hariduskomiteelt ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedelt, et nad kõrvaldaksid puudused noorte NSV Liidu relvajõududes teenistuseks ettevalmistamises, taastaksid sõjalise algõpetuse materiaalse õppebaasi ja tagaksid selle edasise täiustamise.

Rakendatud abinõudest informeerida Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1. juuniks 1989. a.

7. Märkida, et Tartu ja Narva linna täitevkomitee ning Tallinna Oktoobri Rajooni Täitevkomitee korraldasid halvasti sõjalist algõpetust õppivate noormeeste tervistavaid riigikaitse- ja spordilaagreid, Kingisepa Rajooni Täitevkomitee aga ei korraldanudki sellist laagrit.

Nimetatud linnade ja rajoonide täitevkomiteedel rakendada lisaabinõusid laagrite korralduse täiustamiseks, noormeestele olmetingimuste loomiseks ning vajaliku materiaalse õppebaasi rajamiseks vastavalt Eesti NSV Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1987. a. määruse nr. 85 «Sõjalist algõpetust õppivate noormeeste tervistavate riigikaitse- ja spordilaagrite korraldamise kohta» nõuetele.

8. ENSV Rahvakontrolli Komiteel kontrollida noorte NSV Liidu relvajõududes sõjaväeteenistuseks ettevalmistamisel tehtava töö seisukorda ja informeerida sellest Eesti NSV Ministrite Nõukogu.

9. Linnade ja rajoonide täitevkomiteedel, ENSV Agrotööstuskomiteel, ENSV Riiklikul Hariduskomiteel, ENSV Tervishoiuministeeriumil, ENSV Riiklikul Kehakultuuri- ja Spordikomiteel, ALMAVÜ Eesti NSV Keskkomiteel ning koondiste, ettevõtete, asutuste, organisatsioonide, õppeasutuste ja kolhooside juhtidel parandada noorte ettevalmistamist sõjaväeteenistuseks ja sõjalise algõpetuse kvaliteeti ning täiustada sõjalise algõpetuse materiaalsel õppebaasi üldhariduskeskkoolis, keskeriõppeasutustes, kutsekoolides ning koondiste, ettevõtete, asutuste, organisatsioonide ja kolhooside õppepunktides.

EKP Keskkomitee

sekretär

V. VALJAS

Eesti NSV Ministrite Nõukogu

esimees

I. TOOME

Tallinn, 20. veebruaril 1989. Nr. 80.

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI KESKKOMITEE JA EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

130 Riigikaitse- ja sporditöölase vabariikliku sotsialistliku võistluse 1988. aasta tulemuste kohta

EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu märgivad, et 1988. aastal täideti ALMAVÜ Eesti NSV organisatsioonide vahelise sotsialistliku võistluse kohustused. Riigikaitse- ja sporditöö ümberkorraldamise käigus suurenes ALMAVÜ algorganisatsioonide osatähtsus vabariigis tehtavas sõjalis-patriootilises töös, paranes noormeeste ettevalmistus teenistuseks Nõukogude armees. Häid tulemusi saavutati tehniliste ja sõjalis-rakenduslike spordialade arendamisel, tugevnes ALMAVÜ organisatsioonide materiaal-tehniline baas riigikaitse- ja spordiürituste läbiviimiseks.

Vaadatud läbi riigikaitse- ja sporditöölase vabariikliku sotsialistliku võistluse 1988. aasta tulemused, EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määravad:

1. Tunnistada vabariikliku sotsialistliku võistluse võitjaks linnade ja Tallinna linnarajoonide grupis Kohtla-Järve linn, anda talle EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu rändpunalipp ning esimene rahaline preemia 1500 rubla.

Anda teine rahaline preemia 1000 rubla Tallinna linna Mererajoonile.
Anda kolmas rahaline preemia 500 rubla Tallinna linna Kalinini rajoonile.

2. Tunnistada vabariikliku sotsialistliku võistluse võitjaks vabariigi rajoonide grupis Harju rajoon, anda talle EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu rändpunalipp ning esimene rahaline preemia 1500 rubla.

Anda teine rahaline preemia 1000 rubla Kohtla-Järve rajoonile.

Anda kolmas rahaline preemia 500 rubla Viljandi rajoonile.

3. Märkida, et edukalt tehti riigikaitse- ja sporditööd Tallinna linna Lenini rajoonis ning Tartu ja Jõgeva rajoonis.

4. Märkida tagasiminekut riigikaitse- ja sporditöös Rapla ja Valga rajoonis.

5. Premeerida punktides 1 ja 2 ettenähtud summadest partei- ja nõukogude töötajaid vastavalt lisale*.

6. Linnade ja rajoonide täitevkomiteedel koos ALMAVÜ Eesti NSV Keskkomitee, ENSV Riikliku Hariduskomitee, ENSV Riikliku Kehakultuuri- ja Spordikomitee, ENSV Sõjakomissariaadi, ENSV Tsiviilkaitse Staabi ja teiste huvitatud organisatsioonidega analüüsida noorte hulgas tehtava sõjalis-patriootilise propaganda alast tööd, sõjalis-rakenduslike spordialade harrastamist, sõjalise algõpetuse ja tsiviilkaitse alaste teadmiste omandamise olukorda, noorte ettevalmistamist tööks tehnilistel erialadel ja nende kehalise tubliduse arendamist. Analüüsi tulemuste põhjal töötada nimetatud ülesannete täitmiseks välja ettepanekud linna või rajooni hõlmava ühtse tegevuskava kohta (kaasa arvatud vabariigi keskasutuste ja organisatsioonide seniste funktsioonide ja juhtimise detsentraliseerimine, finants- ja majandus- ning organisatsiooniliste suhete radikaalne ümberkorraldamine) ja esitada need 15. maiks 1989. a. ENSV Riiklikule Hariduskomiteele.

7. ENSV Riiklikul Hariduskomiteel, ENSV Riiklikul Kehakultuuri- ja Spordikomiteel, ALMAVÜ Eesti NSV Keskkomiteel, ENSV Sõjakomissariaadil ja ENSV Tsiviilkaitse Staabil üldistada koos teiste huvitatud organisatsioonidega käesoleva määruse punktis 6 nimetatud ettepanekud ning esitada 15. juuniks 1989. a. Eesti NSV Ministrite Nõukogule vastava otsuse projekt.

8. ALMAVÜ Eesti NSV Keskkomiteel tulenevalt käesoleva määruse punktides 6 ja 7 nimetatud ülesannetest esitada samaks tähtjaks ettepanekud riigikaitse- ja sporditöölase vabariikliku sotsialistliku võistluse edasise korralduse kohta.

EKP Keskkomitee
sekretär
V. VALJAS

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
estimees
I. TOOME

Tallinn, 28. veebruaril 1989. Nr. 92.

* Lisa ei avaldata, kuna ei ole üldise tähtsusega.

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI KESKKOMITEE
JA EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

131 Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva traumatismi vältimise küsimustega tegeleva komisjoni likvideerimise kohta

EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määravad:

1. Nõustuda Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu, ENSV Riikliku Töö ja Sotsiaalküsimuste Komitee ja ENSV Tervishoiuministeeriumi ettepanekuga Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva traumatismi vältimise küsimustega tegeleva komisjoni likvideerimise kohta.

2. Tunnistada kehtetuks EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu 28. oktoobri 1980. a. määruse nr. 640 «Traumatismi ja muude õnnetusjuhtumite vältimise lisaabinõude kohta» punkt 2.

EKP Keskkomitee
sekretär

V. VALJAS

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
esimees

I. TOOME

Tallinn, 9. märtsil 1989. Nr. 100.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU
JA EESTI NSV AMETIÜHINGUTE NÕUKOGU MÄÄRUS

132 Sm. J. Puideti autasustamise kohta

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu määravad:

Kauaaegse kohusetruu töö ja aktiivse osavõtu eest ühiskondlikust elust autasustada Tallinna Karastusjookide Katsetehase direktorit Jaan Jaani p. Puidetit Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu aukirjaga.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
esimees

I. TOOME

Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu
esimees

M. PEDAK

Tallinn, 14. märtsil 1989. Nr. 107.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU
JA EESTI NSV AMETIÜHINGUTE NÕUKOGU MÄÄRUS

133 Sm. K. Kajaku autasustamise kohta

Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu määravad:

Kauaaegse kohusetruu töö ja aktiivse osavõtu eest ühiskondlikust elust autasustada Tootmiskoondise «Eesti Geoloogia» geoloogia osakonna juhtivat geoloogi Kalju Ferdinandi p. Kajakut Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu aukirjaga.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
esimees

I. TOOME

Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu
esimees

M. PEDAK

Tallinn, 14. märtsil 1989. Nr. 108.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

134 Riiklike ja kooperatiivsete ning muude ühiskondlike ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide välismajandustegevuse edasiarendamise kohta

Väljavõte:

Välismajandussidemete sfääri oluliseks laiendamiseks, sellesse ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide aktiivseks kaasamiseks, välismajandussidemete pidamise korra edasiseks lihtsustamiseks ja nende arendamiseks tõelise valuutaisetasuvuse alusel ning vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 2. detsembri 1988. a. määrusele nr. 1405 Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

1. Eesti NSV ministeeriumidel, riiklikel komiteedel ja keskasutustel ning linnade ja rajoonide täitevkomiteedel võtta teadmiseks ja juhendamiseks, et NSV Liidu Ministrite Nõukogu 2. detsembri 1988. a. määrusega nr. 1405:

1) peeti üleliiduliste, vabariiklike, harukondlike ja kohalike valitsemisorganite üheks tähtsamaks ülesandeks igakülgselt organisatsiooniliste ja majanduslike tingimuste loomist ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide aktiivseks kaasamiseks välismajandustegevusse valuutaisetasuvuse ja sotsialistliku ettevõtlikkuse arendamise alusel.

Pidades sotsialistlike riikidega tehtava koostöö arendamist prioriteetse tähtsusega ürituseks, tuleb luua tingimused NSV Liidu aktiivseks osavõtuks VMN-i liikmesriikide ühisturu rajamisest integratsiooni süvendamiseks ja ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide laialdase kaasamise teel välismajandustegevusse ning nende sellealase iseseisvuse laiendamise, kaubalis-rahaliste suhete kasutuselevõtmise ja rahvuslike turgude koostöö alusel;

Välismajandustegevuse organisatsioonilised ja õiguslikud küsimused

2) peeti vajalikuks kardinaalselt demokratiseerida ekspordi- ja impordioperatsioonide (kaasa arvatud kapitalistlike ja arenguriikide turud) vahetu sooritamise õiguse andmise korda.

Kehtestati, et 1. aprillist 1989. a. on ekspordi- ja impordioperatsioonide vahetu sooritamise õigus kõigil ettevõtetel, koondistel, tootmiskooperatiividel ja muudel organisatsioonidel, kelle toodang (tööd, teenused) on välisurul konkurentsivõimeline. Nad sooritavad ekspordi- ja impordioperatsioone valuutaisetasuvuse alusel, kusjuures nende tulemused kuuluvad orgaaniliselt majandustegevuse tulemuste hulka ning mõjutavad majandusliku stimuleerimise ja valuutafondide moodustamist.

Ettevõtted, koondised, tootmiskooperatiivid ja muud organisatsioonid võivad sooritada ekspordi- ja impordioperatsioone vahetult, moodustades selleks vajaduse korral isemajandavaid väliskaubandusfirmasid, või sooritavad neid lepingu alusel teiste välismajandusorganisatsioonide kaudu, juhindudes seejuures parimate ekspordi- ja imporditingimuste loomisest,

valuutaisetasuvusest ja enesefinantseerimisest ning lähtudes sellest, et riik ei vastuta nende kohustiste eest. Ettevõtetele, koondistele, tootmiskooperatiividele ja muudele organisatsioonidele kehtestatud valuutaeraldiste normatiivid ei muutu sõltuvalt sellest, missuguse välismajandusorganisatsiooni kaudu nende toodangut (töid, teenuseid) eksporditakse.

NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumile, NSVL Rahandusministeeriumile ja NSVL Kaubandus-Tööstuspalatile tehti ülesandeks töötada ühe kuu jooksul välja ja esitada NSV Liidu Ministrite Nõukogule ettepanekud ekspordi- ja impordioperatsioone sooritavate ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide registreerimise süsteemi loomise kohta.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklikule Välismajanduskomisjonile anti õigus NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumi ja liiduvabariikide ministrite nõukogude esildisel seisma panna ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide ekspordi- ja impordioperatsioone, kui nimetatud tegevuses esineb ebaausat konkurentsi või nende tegevus kahjustab riigi huve;

3) loomaks tingimusi Nõukogude kaupade ja teenuste efektiivsemaks realiseerimiseks välisurul, Nõukogude eksportööride omavahelise põhjendamatu konkurentsi likvideerimiseks, turustamisega seotud kulutuste vähendamiseks ja välismaalt tehtavate ostude optimeerimiseks peeti vajalikuks moodustada vabatahtlikkuse alusel mitmesuguseid välismajandusorganisatsioone, sealhulgas harukondadevahelisi koondisi, konsortsiume, erinevaid assotsiatsioone, aktsiaseltse, kaubamaju ja muid organisatsioone toodangu (tööde, teenuste) valmistajate ja välismajanduskoondiste, vajaduse korral aga ka pankade, varustus- ja turustus- ning muude organisatsioonide osavõtul. Seejuures ei muutu selliste organisatsioonide osanikele kehtestatud valuutaeraldiste normatiivid. Selliste organisatsioonide osanike suhted rajanevad kehtival seadusandlusel ja nende asutamisdokumentidel.

Selliseid välismajandusorganisatsioone, millest võtavad osa välispartnerid, luuakse ühissetvõtete moodustamiseks ettenähtud korras.

Vastavalt käesolevale alapunktile moodustatavate välismajandusorganisatsioonide põhikirjad kinnitatakse (võetakse vastu) kooskõlastatult NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumiga;

4) kehtestati, et ettevõtted, koondised, tootmiskooperatiivid ja muud organisatsioonid võivad ekspordida oma toodangut (töid, teenuseid), välja arvatud selle mõned liigid, mille loetelu määrab kindlaks NSV Liidu Ministrite Nõukogu.

Ettevõtted, koondised ja muud organisatsioonid võivad importida oma või laenatud vahenditega oma vajadusteks tooret, materjale, komplekteerivaid tooteid, masinaid ja seadmeid, varuosi, muud kaupa ja teenuseid, mis on vajalikud tootmise ümberseadmestamiseks, rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks, keskkonnakaitseks, teadusuuringuteks, katsekonstrueerimistöödeks ja kehtivas seadusandluses ettenähtud muuks otstarbeks. Tootmiskooperatiivid impordivad oma ja laenatud vahenditega kaupu (töid, teenuseid) vastavalt NSV Liidu seadusele «Kooperatsiooni kohta NSV Liidus».

NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrab kindlaks nende toodete (tööde, teenuste) loetelu, mida on keelatud importida.

Oma valuutavahenditega lubatakse kehtestatud korras komandeerida ka spetsialiste ja muid töötajaid pidama läbirääkimisi teadus-, tehnika-, tootmis- ja kommertsühendustes, osalema rahvusvahelistel näitustel ja messidel, kogemusi vahetama ja õppima ning muudel eesmärkidel vastavalt kehtivale seadusandlusele.

Riiklikel ettevõtetel, koondistel ja organisatsioonidel lubati kulutada töökollektiivide otsusel kõiki omavahendeid ülekanderubladest ja VMN-i liikmesriikide rahvuslikes valuutades ning kuni 10 protsenti vahendeid muus valuutas (kaasa arvatud vabalt konverteeritav valuuta) tarbekaupade, ravimite ja meditsiinitehnika soetamiseks ning sotsiaal- ja kultuuri-sfääri materiaal-tehnilise baasi tugevdamiseks.

NSVL Kaubandusministeeriumile ja NSVL Riiklikule Hindade Komiteele tehti ülesandeks määrata kindlaks valuutafondi vahenditega ostetavate tarbekaupade realiseerimise kord ja tingimused;

5) kehtestati, et NSVL Välismajandussidemete Ministeerium kehtestab NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Välismajanduskomisjoni nõusolekul teatud ajavahemikuks ekspordi- ja impordilitsentsid ja -kvoodid mõnede kaupade ja teenuste ning riikide või riigigruppide osas juhul, kui seda nõuab maksusuhete seisukord ning muud majanduslikud ja poliitilised tingimused;

6) üldriiklike huvide tagamiseks välismajandussidemete arendamisel ning NSV Liidu välismajanduspoliitika teostamise abinõude laiendamiseks ja täiustamiseks tehti NSVL Riiklikule Hindade Komiteele, NSVL Riiklikule Statistikkomiteele, NSVL Plaanikomiteele, NSVL Rahandusministeeriumile, NSVL Riiklikule Standardikomiteele ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuvale Riiklikule Tollikontrolli Peavalitsusele ülesandeks:

töötada välja ja esitada 1. jaanuariks 1990. a. NSV Liidu Ministrite Nõukogule ettepanekud NSV Liidu uue tollitariifi kohta. Seejuures lähtuda võimalusest kasutada tariifi importkauba hindade kujundamiseks, nõudmise ja pakkumise reguleerimiseks riigi siseturul, samuti rahvusvaheliste kaubandusläbirääkimiste (sealhulgas ka GATT-i ja Euroopa Majandusühendusega) pidamise alusena;

töötada välja ja tagada 1. jaanuarist 1989. a. NSV Liidu välismajandussidemete operatiivse mittetariifse reguleerimise abinõude süsteemi järkjärguline kasutuselevõtmine, nähes muuhulgas ette vastavate tollieeskirjade kehtestamise ja mittetariifse reguleerimise abinõude rakendamise. Arvestada selle süsteemi väljatöötamisel NSV Liidu rahvusvahelisi kohustusi ja võimalust kasutada seda NSV Liidu välismajandussidemete jooksuks reguleerimiseks, sealhulgas nende tasakaalustatud arendamiseks ja rahvusvaheliste kaubandusläbirääkimiste soodsate tulemuste saavutamiseks;

kiirendada tollistatistika (kaasa arvatud otsesidemete, piiri- ja rannikukaubanduse alusel toimuva koostöö arvestus) väljatöötamist, pidades silmas tagada selle kehtestamiseks 1990. aastaks;

7) NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumile ja NSVL Justiitsministeeriumile tehti ülesandeks jätkata NSV Liidu huvitatud ministeeriumide ja keskasutuste ning liiduvabariikide ministrite nõukogude osavõtul NSV Liidu välismajandussidemete, esmajoones uute koostöövormide õigusliku baasi täiustamist. Peeti vajalikuks töötada aastail 1988—1990 välja aktsiaseltside, konkurentsieeskirjade, tarbijate huvide kaitse, valuutaoperatsioonide režiimi ja välismaal tegutsevate Nõukogude ettevõtete ja organisatsioonide majandustegevust reguleeriv ja NSV Liidu välismajandussidemete muid küsimusi puudutav seadusandlus. Nähti ette viia see töö lõpule NSV Liidu seaduse «Väliskaubanduse ja välismajandustegevuse muude liikide kohta» eelnõu väljatöötamisega 1990. aastal;

8) peeti vajalikuks jätkata ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide, rahvamajandusharude ja territoriaalkomplekside valuutaisetasuvuse printsiibi järkjärgulist arendamist ja süvendamist ning nende välismajandustegevuse efektiivsuse tõstmist.

NSVL Plaanikomiteele ja NSVL Rahandusministeeriumile tehti ülesandeks töötada välja ja esitada NSV Liidu Ministrite Nõukogule ettepanekud NSV Liidu mõnede rahvamajandusharude, liiduvabariikide ja territoriaalkomplekside, esmajoones Kaug-Ida majanduspiirkonna üleviimise kohta 1. jaanuarist 1991. a. täielikule valuutaisetasuvusele. Seejuures nähti ette vaadata läbi rahvamajandusharudes ja liiduvabariikides üldharukondlike ja üldregionaalsete sotsiaalsete ja majanduslike ülesannete lahendamiseks tsentraliseeritud valuutafondide moodustamise kord.

Peeti vajalikuks alustada 1991. aastast üleminekut ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide poolt toodetavate kaupade (tööde, teenuste) ekspordist tegelikult saadavast välisvaluutatulemist riigile tehtavate eraldiste viieks aastaks kehtestatavate stabiilsete normatiivide kehtestamisele.

Peeti vajalikuks rangelt juhendada praktilises tegevuses stabiilsetest normatiividest.

NSVL Plaanikomiteele ja NSVL Rahandusministeeriumile tehti ülesandeks töötada koos NSV Liidu ministeeriumide, keskasutuste ja liiduvabariikide ministrite nõukogudega välja ning esitada NSV Liidu Ministrite Nõukogule ettepanekud NSV Liidu ministeeriumidele, keskasutustele ja liiduvabariikide ministrite nõukogudele nimetatud normatiivide kehtestamise kohta kolmeteistkümnendaks viisaastaks.

NSV Liidu ministeeriumidele, keskasutustele ja liiduvabariikide ministrite nõukogudele tehti ülesandeks kehtestada alluvatele ettevõtetele, koondistele ja organisatsioonidele välisvaluutatulemist riigile tehtavate eraldiste normatiivid, mis on vajaduse korral diferentseeritud nende töö spetsiifikat arvestades. Seejuures peavad nimetatud organid tagama riigile eraldiste tegemise neile kehtestatud normatiivi järgi;

9) tehti NSVL Plaanikomiteele, NSVL Varustuskomiteele ning NSV Liidu ministeeriumidele, keskasutustele ja liiduvabariikide ministrite nõukogudele ülesandeks NSV Liidu seaduse «Riikliku ettevõtte (koondise) kohta» sätete realiseerimiseks eraldada nende poolt jaotatava toodangu osas ekspordifonde esmajoones ja täismahus.

Riiklikel ettevõtetel, koondistel ja organisatsioonidel lubati sõlmida enne kehtestatud korras kaupade ekspordiks eraldamist lepinguid masinate ja muu tehnika eksporthangete kohta planeeritava ja järgmistel aastatel 100 protsendi ulatuses, muud liiki toodangu eksporthangeteks aga 80 protsendi ulatuses kogusest, mis on plaaniülesannetes kindlaks määratud planeeritavale eelnevaiks aastaks;

Juhtimise ja stimuleerimise majanduslike meetodite arendamine

10) välismajandussidemete osatähtsuse suurendamiseks nähti ette tõhusamalt ühitada tsentraliseeritud planeerimist ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide initsiatiivi ja majandusliku iseseisvuse arendamisega tagamaks valuutalaekumiste suurendamine ja välisvaluutavahendite ökonoomne kulutamine.

NSV Liidu ministeeriumid, keskasutused ja liiduvabariikide ministrite nõukogud ning ettevõtted, koondised ja organisatsioonid lähtuvad sellest, et nende impordivajaduste rahuldamine peab sõltuma nende vahetust tegevusest ekspordi arendamisest;

11) tehti NSVL Plaanikomiteele ja NSVL Varustuskomiteele ülesandeks töötada koos NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumiga NSV Liidu huvitatud ministeeriumide, keskasutuste ja liiduvabariikide ministrite nõukogude osavõtul 3 kuu jooksul välja ja kinnitada välismajandustegevuse plaanide ettevalmistamise kord, sealhulgas eriharude ja ettevõtete tasemel, pidades silmas vajadust arendada igakülgset ekspordi, parandada selle struktuuri ja suurendada efektiivsust, vähendada sõltuvust impordist, kahandada NSV Liidu valuutavõlga ja tingimusteta täita endale võetud kohustused. Arvestada seda tööd NSV Liidu majandusliku ja sotsiaalse arengu riiklike plaanide väljatöötamise meetodiliste soovitude koostamisega;

12) laiendamaks NSV Liidu osavõttu ülemaailmses tööjaotuses, integratsiooniprotsesside süvendamiseks, seda eriti uute koostöövormide juurutamisel, ning ekspordi ja impordi efektiivsuse reaalsemaks hindamiseks peeti vajalikuks minna 1. jaanuarist 1991. a. üle uue valuutakursi kasutamisele välismajandusoperatsioonidega seotud arveldustes.

Tehti NSVL Riigipangale, NSVL Rahandusministeeriumile, NSVL Plaanikomiteele ja NSVL Välismajanduspangale ülesandeks töötada välja ja esitada 1989. aasta lõpuks NSV Liidu Ministrite Nõukogule konkreetsed ettepanekud valuutakursi ning selle kehtestamise ja kasutamise korra kohta.

NSVL Rahandusministeeriumile, NSVL Plaanikomiteele, NSVL Riiklikule Töö ja Sotsiaalküsimuste Komiteele ja ÜAÜKN-ile tehti ülesandeks lähtuda riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike koondiste, ettevõtete ja organisatsioonide kasumi (tulu) maksustamise süsteemi täiustamise ettepanekute väljatöötamisel vajadusest arvestada maksumäärade diferentseerimisel nende ekspordi- ja impordialase tegevuse majanduslikke tulemusi;

13) peeti vajalikuks lihtsustada riiklike ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide ekspordi- ja imporditegevuse arendamisel kehtivat arvel-

duste tegemise süsteemi, järk-järgult loobudes diferentseeritud valuutakoefitsientidest tegelike kontrahti-, lepingu-, tehingu- või kokkuleppehindade ümberarvestamisel nõukogude rubladesse.

Nähti ette kasutada kuni üleminekuni arveldustele uue valuutakursi abil alates 1. jaanuarist 1990. a. vabalt konverteeritava valuuta ja rubla suhte 100-protsendilist lisandit;

14) majandusliku huvi ja vastutuse suurendamiseks ning iseseisvuse laiendamiseks ekspordi- ja impordioperatsioonide sooritamisel kehtestati, et eraldisi riiklike ja ühiskondlike ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide valuutafondidesse kaupade (tööde, teenuste) eksporditulemist tehakse alates 1989. a. I kvartalist nende kontole sedamööda, kuidas laekub makseid välisostjatelt. Samas korras kantakse välismajandustegevusega tegelevate tootmiskooperatiivide kontole nende tuleml välisvaluutas pärast riigile eraldiste tegemist kehtestatud normatiivide järgi.

NSVL Välismajanduspangale tehti ülesandeks määrata kooskõlastatult NSVL Rahandusministeeriumiga kindlaks ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide kontole välisvaluutavahendite ülekandmise kord ning teha vastavad muudatused ekspordi- ja impordioperatsioonide krediteerimise ja riigieelarvega arvlemise kehtivas korras;

15) kehtestati aastaiks 1988—1990 iseseisvalt tegutsevatele tootmiskooperatiividele välisvaluutatulemist riigile, kaasa arvatud liiduvabariikide ministrite nõukogudele tehtavate eraldiste normatiivid, lähtudes kohaliku tööstuse ning vabariiklike ministeeriumide ja keskasutuste ning ettevõtete, koondiste ja organisatsioonide valuutafondidesse vahendite eraldamiseks ettenähtud normatiividest.

Kui kooperatiivid moodustatakse riiklike, kooperatiivsete või muude ühiskondlike ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste juurde, tehakse kooperatiivide välisvaluutatulemist riigile, kaasa arvatud NSV Liidu ministeeriumidele, keskasutustele ja liiduvabariikide ministrite nõukogudele, kellele ettevõtted, organisatsioonid ja asutused alluvad, eraldisi lähtudes normatiividest, mis on nendele ettevõtetele, organisatsioonidele ja asutustele kehtestatud eraldiste tegemiseks oma valuutafondidesse.

Kooperatiivid võivad moodustada oma valuutavahendeid kooperatiivi liikmete kontodel oleva välisvaluuta sissemaksetest;

16) arendamiseks ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide sotsialistlikku ettevõtlikkust ja laiendamaks nende võimalusi valuutavahendite kaasamisel töökollektiivide sotsiaal-majanduslike ülesannete lahendamiseks peeti vajalikuks seada sisse valuutafondide vahendite vaba vahetus, müük ja ost nõukogude rublade eest leppehindadega NSVL Välismajanduspanga poolt korraldatavatel oksjonitel.

NSVL Riigipangale tehti ülesandeks töötada koos NSVL Rahandusministeeriumi, NSVL Välismajanduspanga ja NSVL Plaanikomiteega välja nimetatud oksjonitel välisvaluuta müügi ja ostu süsteem, kasutades selleks eksporditööde valuutafondides vahendeid mis tahes valuutas, samuti ülekanderublasid tsentraliseeritud allikatest;

17) lubati NSVL Välismajanduspangal anda ettevõtetele, koondistele, tootmiskooperatiividele ja muudele organisatsioonidele kuni 5 milj. rubla

pangalaenu välisvaluutas, kusjuures laenu tasutakse krediteerimisabi nõude rakendamise tulemusel toodetud kaupade (tööde, teenuste) ekspordist saadud kogu valuutatulemi kasutamise teel. NSVL Plaanikomiteele tehti ülesandeks kehtestada igal aastal selleks eraldatavate vahendite liimid;

18) arendamiseks NSV Liidus täielikumalt ülekanderublates toimuva tootmisvahendite hulgikaubanduse turgu tehti NSVL Plaanikomiteele, NSVL Varustuskomiteele, NSVL Riiklikule Arvutustehnika ja Informaatika Komiteele, NSVL Riiklikule Kehakultuuri- ja Spordikomiteele, NSVL Tervishoiuministeeriumile ja NSVL Kaubandusministeeriumile ülesandeks lähtuda sellest, et igal aastal hulgikaubanduse liinis realiseerimiseks suunatavate kaupade maksumus peab ületama ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide, NSV Liidu ministereeriumide ja keskasutuste ning liiduvabariikide ministrite nõukogude valuutafondides olevate ülekanderublates vahendite summa.

Peeti vajalikuks kasutada ülekanderublates toimuva hulgikaubanduse liinis realiseerimiseks ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide eksporthangeteks määratud toodangut.

Lubati kaasata sotsialistlike riikide ettevõtteid ja organisatsioone osalema vastastikuste ja tasakaalustatud arvelduste tingimustel tootmisvahendite sisehulgiturul;

19) välismajandustegevuses aktiivselt osalevate ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide stabiilsete majandamistingimuste tagamiseks peeti vajalikuks luua Nõukogude ekspordööri-dele välisriikide operatsioonide sooritamisel kommertsriskide kindlustamise süsteem.

NSVL Rahandusministeeriumile ja NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumile tehti ülesandeks töötada välja ja kinnitada kommertsriskide kindlustamise kord, kaaludes võimalust moodustada selleks otstarbeks spetsialiseeritud kindlustuskompaniid;

20) välismajandustegevust arendavaid ministereeriume, keskasutusi, ettevõtteid, koondisi ja organisatsioone kohustati lähtuma oma töötajate premeerimise süsteemide väljatöötamisel selle tegevuse aktiveerimise vajadusest, suurendama ekspordikaupade hankemahtusid ja laiendama nende nomenklatuuri, arendama kooperatsiooni ja muid koostöövorme ning tagama vastastikku seotud ekspordi- ja imporditehingute sõlmimine, valuuta kokkuhoid ja impordi vähendamine;

21) stimuleerimaks eksporditoodangu valmistamise ja hankimise pingeliste plaanide vastuvõtmist laiendati kõigile plaanilistele eksporthangetele täiendavaid majanduslikke soodustusi, mis on ette nähtud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 25. juuli 1988. a. määrusega nr. 889 kinnitatud «1989. ja 1990. aasta riiklike tellimuste väljatöötamise korra ajutises määrustikus» (Eesti NSV Ministrite Nõukogu 18. augusti 1988. a. määrus nr. 419 — ENSV Teataja 1988, nr. 50, art. 715);

22) nähti ette, et ettevõtted, koondised ja organisatsioonid, kes hangivad ekspordiks valmistoodangut, eraldavad osa valuutafondi vahendeist allhankijaks olevatele ettevõtetele ja organisatsioonidele. Nende eraldiste

suurus määratakse kindlaks lepingu alusel, arvestades osanike panust eksporditava toodangu valmistamisse.

Valuutavahendid kantakse NSVL Välismajanduspangas avatud allhankijate kontole pärast välisostjailt maksete saamist;

23) nähti ette, et NSV Liidu üleliiduliste ja liidulis-vabariiklike ministeeriumide ja keskasutuste süsteemi kuuluvad ettevõtted, koondised ja organisatsioonid eraldavad 5 protsenti oma valuutafondidest Moskva Linna Täitevkomiteele, Leningradi Linna Täitevkomiteele, kraide ja oblastite täitevkomiteedele, autonoomsete vabariikide ministrite nõukogudele ja oblastilise jaotuseta liiduvabariikide ministrite nõukogudele, kelle territooriumil vastavad ettevõtted, koondised ja organisatsioonid asuvad;

24) kehtestati NSVL Agrotööstuskomitee süsteemi ettevõtetele ja koondistele aastaiks 1989—1990 valuutafondidesse tehtavate eraldiste ühtseks normatiiviks 70 protsenti toodangu (tööde, teenuste) ekspordi eest saadud igat liiki tulemist.

Kõik varem nendes küsimustes vastuvõetud otsused tunnistati kehtetuks;

25) anti liiduvabariikide ministrite nõukogudele õigus kasutada kuni 50 protsenti oma valuutafondide vahendeist tarbekaupade, ravimite, meditsiinitehnika ja keskkonnakaitseadmete soetamiseks ning sotsiaal- ja kultuurisääri materiaaal-tehnilise baasi tugevdamiseks;

26) kehtestati, et ranniku- ja piirikaubanduses kaubeldakse kohalike ressursside ja kaupadega, mis eraldatakse liiduvabariikidele turufondidest, samuti toorme ja materjalidega, mille on kokku hoidnud vahetult selles kaubanduses osalevad ettevõtted, koondised ja organisatsioonid, vastavalt käesoleva punkti alapunktides 4 ja 5 kehtestatud tingimustele. Kogu eksporditulemu suunatakse tarbekaupade ostmiseks piiriäärsete paikkondade elanike vajaduste rahuldamiseks, samuti masinate, seadmete, materjalide ja muu kauba ostmiseks;

27) kehtestati, et NSV Liidu kohustuste täitmine, mis on ette nähtud riikide- ja valitsustevahelistes lepingutes seadmete ja materjalide hankimise ning insener-tehniliste teenuste osutamise kohta, sealhulgas pikaajaliste riigilaenude tingimustel ja tasuta, tagatakse materiaalsete ressursside limitide eraldamisega esmajoones ja täismahus, ning et peahankijate (töövõtjate) tellimused toodangu valmistamiseks, tööde tegemiseks ja teenuste osutamiseks, mis tulenevad NSV Liidu nimetatud rahvusvahelistest lepingutest, võtavad ettevõtted ja organisatsioonid täitmiseks riikliku tellimuse tingimusel.

NSVL Plaanikomiteel, NSVL Varustuskomiteel ning NSV Liidu ministeeriumidel ja keskasutustel arvestada seda materiaalsete bilansside koostamisel;

28) suurendamaks Nõukogude ehitus- ja montaažorganisatsioonide huvi välisvaluuta soetamise vastu lubati neil osa võtta konkursspakkumistest NSV Liidu territooriumile objektide ehitamiseks, milleks eraldatakse välisvaluutat.

NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumile tehti ülesandeks töötada koos NSVL Ehituskomitee ja teiste huvitatud NSV Liidu ministeeriumide ja keskasutustega välja selliste rahvusvaheliste konkursspakkumiste korraldamise kord;

29) progressiivsete koostöövormide arendamiseks, elanike vajaduste täielikumaks rahuldamiseks tarbekaupade sortimendi laiendamise teel ja tootmistehnilise otstarbega toodangu vahetuse arendamiseks lubati sooritada tasakaalustatud alusel kaubavahetusoperatsioone: sotsialistlike riikide organisatsioonide ning kapitalistlike ja arengumaade firmadega NSVL Kaubandusministeeriumi ettevõtetel ja organisatsioonidel tarbekaupade osas neile eraldatud turufondidest, NSVL Varustuskomitee ettevõtetel ja organisatsioonidel aga jaotatava tootmistehnilise otstarbega toodangu osas;

30) nähti ette, et tarbekaupade tootmise arendamise küsimuste ja muude sotsiaalsete ülesannete lahendamiseks annab NSV Liidu Ministrite Nõukogu erakorralistel juhtudel loa sooritada bartertehinguid;

Ühissettevõtete ning rahvusvaheliste koondiste ja organisatsioonide moodustamise ja tegevuse küsimused

31) NSV Liidu territooriumil välisorganisatsioonide ja -firmade osavõtul ühissetvõtete aktiivsemaks moodustamiseks kehtestati, et:

nõukogude ja välisosanike osa ühissetvõtte põhikirjafondis määratakse kindlaks nendevahelisel kokkuleppel;

ühissetvõtte juhatuse esimeheks või peadirektoriks võib olla välisriigi kodanik;

ühissetvõtte tegevuse põhimõttelised küsimused lahendatakse juhatuse istungitel kõigi juhatuse liikmete ühehäälsel otsusel;

ühissetvõtte otsustab ühissetvõtte töötajate töölevõtmise ja vallandamise küsimused, töötasustamise vormid ja töötasu suuruse, samuti nõukogude rublades materiaalse ergutamise küsimused;

kaubad, mida ühissetvõtte veab NSV Liitu sisse tootmise arendamiseks, võidakse maksustada minimaalõivuga või vabastada lõivu tasumisest;

ühissetvõtete välismaalastest töötajate käsutusse antud elamispinna ja muude teenuste eest tasumine toimub nõukogude rublades, välja arvatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu otsusega ettenähtud juhud.

NSVL Rahandusministeeriumile tehti ülesandeks töötada kolme kuu jooksul välja ja kinnitada ühissetvõtete maksustatava tulu määramise eeskirjad välisriikide praktikast arvestades;

32) peeti otstarbekaks anda NSVL Rahandusministeeriumile õigus jätta teatud ajaks maksustamata osa ühissetvõtte välisosaniku kasumist selle ülekandmisel välismaale või lubada vähendada nimetatud maksu suurust, kui NSV Liidu ja vastava riigi vaheline kokkulepe ei näe ette muud. Rakendada seda õigust peamiselt tarbekaupu, suure rahvamajandusliku tähtsusega meditsiinitehnikat ja arstimeid ning teadusmahukat toodangut tootvate ühissetvõtete suhtes;

33) kehtestati, et ühissetvõtte osa üleandmine, ühissetvõtte riskikindlustus, samuti finants- ja majandustegevuse revideerimine toimub poolte kokkuleppel;

34) tehti NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuvale Riiklikule Tollikontrolli Peavalitsusele koos NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumi ja NSVL Rahandusministeeriumiga ülesandeks tagada tollisoodustuste võimaldamine ühissetvõtete välismaalastest personalile;

35) anti riiklikele ettevõtetele, koondistele ja organisatsioonidele õigus võtta kõrgemalseisva juhtimisorgani nõusolekul vastu otsuseid välismaa organisatsioonide ja firmade osavõtul ühissettevõtete, rahvusvaheliste koondiste ja organisatsioonide moodustamise kohta.

Tootmiskooperatiivid moodustavad välismaiste organisatsioonide ja firmade osavõtul ühissettevõtteid, rahvusvahelisi koondisi ja organisatsioone vastavalt kooperatiivi asukohajärgse oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogu, autonoomse vabariigi ministrite nõukogu, krai ja oblasti täitevkomitee, Moskva Linna Täitevkomitee, Leningradi Linna Täitevkomitee või vastava ministeeriumi (keskasutuse) nõusolekul, kelle ettevõtte (organisatsiooni, asutuse) juurde kooperatiiv on moodustatud.

Ühissettevõtete, rahvusvaheliste koondiste ja organisatsioonide moodustamisel toimub uute ehitiste rajamine või laiaulatuslik rekonstrueerimine territoriaalsete juhtimisorganite nõusolekul.

Muudel juhtudel esitavad ühissettevõtete, rahvusvaheliste koondiste ja organisatsioonide Nõukogude osanikud territoriaalsetele juhtimisorganitele vastava informatsiooni.

Tootmiskooperatiivide tootmisalased ja teaduslik-tehnilised otsesidemed sotsialistlike maade ettevõtete ja organisatsioonidega, samuti ranniku- ja piirikaubandus vastavate riikidega toimub vastavalt kooperatiivi asukohajärgse oblastilise jaotuseta liiduvabariigi ministrite nõukogu, autonoomse vabariigi ministrite nõukogu, krai või oblasti täitevkomitee, Moskva Linna Täitevkomitee või Leningradi Linna Täitevkomitee loal ja tema poolt kehtestatavas korras, arvestades selliste sidemete korra kohta kehtivaid sätteid;

Välismajandustegevuse mõningad küsimused

36) tehti NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklikule Välismajanduskomisjonile ülesandeks analüüsida koos NSVL Plaanikomitee, NSVL Riikliku Teadus- ja Tehnikakomitee ja NSVL Teaduste Akadeemiaga pidevalt maailmamajandussidemete nüüdisaegseid arenguprobleeme ja nende mõju NSV Liidu majandusele, NSV Liidu rahvamajanduse arengu plaanipärase iseloomu ühituvust välismajanduses kasutatavate kaubalis-rahaliste suhetega ning süvendada koostööd välismaa firmade, pankade ja organisatsioonidega vastavalt NSV Liidu välismajandussidemete arengustrateegiale;

38) tehti NSVL Riigipangale, NSVL Välismajanduspangale ja NSVL Rahandusministeeriumile ülesandeks töötada välja ja esitada NSV Liidu Ministrite Nõukogule 1989. a. I kvartalis konkreetset ettepanekud nõukogude rubla välisvaluuta suhtes etapiviisilise osaliselt konverteeritavaks muutmise kohta;

39) tehti NSVL Plaanikomiteele, NSVL Rahandusministeeriumile, NSVL Riigipangale ja NSVL Välismajanduspangale ülesandeks esitada NSV Liidu Ministrite Nõukogule 1989. a. I kvartalis ettepanekud koondvaluutaplaani (NSV Liidu maksebilansi) skeemi täiustamise kohta;

40) kehtestati, et nimetatud määruse tootmiskooperatiive käsitlevaid sätteid rakendatakse kõikide tootmistegevust arendavate kooperatiivide ja nende liitude (koondiste) suhtes;

41) kohustati NSV Liidu ministeeriume ja keskasutusi tegema vastava ametkondlikes normatiivaktides, juhendites ja metoodilistes juhistes vastavad muudatused nimetatud määruse nõudeid arvestades.

NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumile ja NSVL Justiitsministeeriumile tehti ülesandeks valmistada NSVL Plaanikomitee, NSVL Varustuskomitee, NSVL Rahandusministeeriumi, NSVL Riigipanga, NSVL Välismajanduspanga ja teiste huvitatud ministeeriumide ja keskasutuste osavõtul ette ja esitada kahe kuu jooksul NSV Liidu Ministrite Nõukogule ettepanekud nimetatud määrusest tulenevate muudatuste tegemise kohta kehtivas seadusandluses.

2. Eesti NSV Ministrite Nõukogu rakendab kehtestatud korras abinõusid peatamaks ettevõtete, koondiste, tootmiskooperatiivide ja muude organisatsioonide ekspordi- ja imporditehinguid, kui see tegevus kahjustab vabariigi huve.

3. Vastavalt käeoleva määruse punkti 1 alapunktile 3 tuleb Eesti NSV-s moodustatavate välismajandusorganisatsioonide põhikirjad eelnevalt kooskõlastada Eesti NSV Ministrite Nõukoguga.

4. Kehtestada, et ettevõtted, koondised, tootmiskooperatiivid ja muud organisatsioonid võivad eksportida oma toodangut (töid, teenuseid), välja arvatud selle mõned liigid, mille loetelu on kindlaks määratud käesoleva määruse punkti 1 alapunktis 4 ettenähtud korras, samuti Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt. Analoogilises korras määratakse kindlaks samuti nende toodete (tööde, teenuste) loetelu, mida on keelatud importida.

ENSV Kaubandusministeeriumil, ETKVL-il ja ENSV Hinnakomiteel kahe kuu jooksul pärast käesoleva määruse punkti 1 alapunktis 4 ettenähtud üleliidulise korra kehtestamist määrata vabariigis kindlaks valuutafondide vahenditega otstetavate tarbekaupade realiseerimise kord ja tingimused.

5. Majanduslikest kaalutlustest lähtudes kehtestab Eesti NSV Ministrite Nõukogu vajaduse korral teatud kaupade ja teenuste ekspordi ja impordi osas ajutised litsentsid.

ENSV Plaanikomiteel koos Eesti NSV ministeeriumide, riiklike komiteede ja keskasutustega töötada 1989. aasta jooksul välja vabariigi ettepanekud välisvaluutatulemist riigile tehtavate eraldiste normatiivide suuruse kohta Eesti NSV-s kolmeteistkümnendaks viisaastakuks ning esitada need pärast Eesti NSV Ministrite Nõukogus läbivaatamist NSVL Plaanikomiteele.

6. ENSV Plaanikomiteel töötada NSVL Plaanikomitee, NSVL Varustuskomitee ja NSVL Välismajandussidemete Ministeeriumi suunistest lähtudes koos Eesti NSV ministeeriumide, riiklike komiteede, keskasutuste ja organisatsioonidega 3 kuu jooksul välja välismajandustegevuse plaanide ettevalmistamise kord.

7. Kehtestada Eesti NSV-s iseseisvalt tegutsevatele tootmiskooperatiividele aastasiks 1989—1990 välisvaluutatulemist tehtavate eraldiste normatiivid vastavalt Eesti NSV Ministrite Nõukogu 20. mai 1988. a. määruses nr. 258 Eesti NSV ministeeriumidele, riiklikele komiteedele ja keskasutustele kehtestatud normatiividele.

Kui kooperatiivid moodustatakse riiklike, kooperatiivsete või muude ühiskondlike ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste juurde, tehakse kooperatiivide välisvaluutatulemist riigile, sealhulgas Eesti NSV Ministrite Nõukogule eraldisi, lähtudes normatiividest, mis on kehtestatud nende ettevõtetele, organisatsioonidele ja asutustele valuutafondidesse vahendite eraldamiseks, olenevalt nende alluvusest.

8. Kehtestada, et käesoleva määruse punkti 1 alapunktis 28 nimetatud ranniku- ja piirikaubanduse operatsioonide teostamise õiguse Eesti NSV-s annab Eesti NSV Ministrite Nõukogu.

9. Eesti NSV ministeeriumide, riiklike komiteede, keskasutuste ja muude organisatsioonide ja tootmiskooperatiivide poolt välismaa organisatsioonide ja firmade osavõtul ühissetvõtete, rahvusvaheliste koondiste ja organisatsioonide moodustamine toimub Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt ettenähtud korras.

10. Pidada vajalikuks, et peale käesoleva määruse punkti 1 alapunktis 23 ettenähtud eraldiste teevad Eesti NSV territooriumil asuvad liidulised ja liidulis-vabariiklikud ettevõtted, koondised ja organisatsioonid oma valuutafondidest täiendavalt 5-protsendilisi eraldisi Eesti NSV Ministrite Nõukogule vabariigi sotsiaalse infrastruktuuri arendamiseks ja elanike vajaduste rahuldamiseks.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees I. TOOME
Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja E. MATT

Tallinn, Toompea, 27. veebruaril 1989. Nr. 90.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

135 Sm. A. Prisjažnõi kohta

Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

Vabastada sm. Arkadi Fjodori p. Prisjažnõi Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Eesti Telegraafiagentuuri direktori asetäitja ja kolleegiumi liikme kohustest seoses üleminekuga teisele tööle.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees I. TOOME
Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja E. MATT

Tallinn, Toompea, 13. märtsil 1989. Nr. 103.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

136 Sm. B. Sergejevi kohta

Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

Vabastada sm. Boris Vassili p. Sergejev Vabariikliku Isemajandava Väliskaubanduskoondise «Estimpeks» peadirektori asetäitja kohustest ning arvata ta välja nimetatud koondise juhatause ja direktorite nõukogu koosseisust seoses üleminekuga teisele tööle.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees I. TOOME

Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja E. MATT

Tallinn, Toompea, 13. märtsil 1989. Nr. 104.

III**Eesti NSV Ülemnõukogu alatistes komisjonides**

Eesti NSV Ülemnõukogu tervishoiu- ja sotsiaalhoolduskomisjoni ning Eesti NSV Ülemnõukogu naiste töö ja olme ning emade- ja lastekaitse komisjoni ühisistungil arutati varem vastuvõetud otsuse «Eesti NSV Tervishoiuministeeriumi tööst tervisliku eluviisi propageerimisel naiste, tulevaste emade hulgas» täitmist.

Tervishoiuminister L. Karu märkis, et möödunud aastal reorganiseeriti kogu sanitaarhariduse süsteem. Endise Vabariikliku Sanitaarhariduse Maja baasil loodi Terviseõpetuse Keskus, mis koordineerib tervisekasvatust. Tervishoiuministeerium esitas hariduskomiteele tervisekasvatuse programmi kui üldprogrammi «Inimene» koostisosa. Kahjuks pole seda seni uute õppeprogrammide koostamisel arvestatud. Tõhusat abi õpitava näitlikustamisel annab Tallinna Tervishoiumuuseum. Pärast restaureerimise lõpetamist k. a. kolmandas kvartalis on plaanis seal välja panna Dresdeni Hügieenimuuseumilt tellitud eksponaadid teemal «Inimene, perekond, tervis», samuti on seal planeeritud eraldi teema «Rasedus, sünnitus ja perekonna planeerimine». Muuseumi unikaalseimaks eksponaadiks kujuneb inimraku 100 000-kordne suurendus (kolmas eksponaat maailmas).

Vaatamata tehtule ei saa olukorraga rahule jääda. Meie lastevanemad ei ole endale teadvustanud tervise tähtsust. Möödunud aastal tunnistati vastsündinuid ainult 33% terveks. Ikka leidub emasid, kes suitsetavad ja tarvitavad alkoholi. Kõige nõrgem lüli on meil koolieelsed lasteasutused. Oleks hädavajalik hoida last kuni kolmanda eluaastani kodus, et panna alus tugevale organismile.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. Rüütel muretses eriti maanaiste tervise pärast. Nende tööpäev on pikk ja raske, arstiabi aga kaugel. Ta pidas vajalikuks tervishoiusüsteem reorganiseerida — taastada väikesed maahaiglad, -ambulatooriumid ja -apteegid. Eriti rõhutas ta sta-

tistikaandmete avalikustamise vajadust. Inimesed peavad teadma, missuguses keskkonnas nad elavad: kus ja miks on vesi halb ja õhk saastatud, missuguses piirkonnas on millised haigused ülekaalus, kui suur on nitraatide sisaldus toiduainetes jne.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja A. Soidla kandis ette, et ühtse peremääruse vastuvõtmine lükati küll edasi, aga vabariigi valitsus kavatseb lähemal ajal vastu võtta mitu erimäärust.

Rahvasaadikud tundsid muret selle üle, et aastaid nõutud pereajakirja pole ikka veel. Olukorra leevendamiseks hakkas kirjastuskooperatiiv «Kodutohter» möödunud aastal välja andma samanimelist infolehte, kuid praegustel andmetel jätkub neilgi paberit vaid juunikuuni.

Rahvasaadikud toonitasid, et on juba aeg panna tohtrid ainult inimese tervise eest hoolitsema, mitte aga remondimaterjali muretsema. Kõik kutsutud ja seatud ametkonnad peavad oma ülesandeid täitma. Edu saab olla vaid siis, kui meie kõik oma tervist väärtustame.

Komisjonid arutasid veel laste ja noorukite arstiabi ning kuueaastaste laste õpetamist. Nüüd lähevad sügisel kooli need, kes 1. mailks on saanud kuueaastaseks. Nende õpetamine on muutunud paindlikuks, iga last arvestavaks. Võimalik on lühendatud koolipäev, kodusõppimine jne. Koolile on antud palju õigusi, seega ka palju kohustusi. Probleemid lahendab kooli volikogu, konfliktid haridusnõunik.

Istungil võtsid sõna rahvasaadikud M. Kolossova, A. Ingerman, A. Tammeleht, U. Kiho, R. Kirs, O. Klušin, J. Räim, I. Aim jt.

Istungil osales Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe asetäitja M. Leosk.

INDEKS 78280

Väljaandja: Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsus.

Trükkida antud 19. 04. 1989. Trükipoognaid 1,5. Arvestuspognaid 1,8. Tellimuse nr. 452.

ENSV MN Asjadevalitsuse Trükikoda, Tallinn.

... Eesti Vabariigi Kirjandus- ja Muusikainstituut ...
... Tallinn, Toompuiestee 11, 10130 Tallinn, Eesti Vabariik ...
... Eesti Kirjandus- ja Muusikainstituut ...

Raamatunalat
89-940a
6.05.88.

EESTI
RAAMATUKOGU
Kontrolltekst